



Inleiding:	1
Missionarissen op bezoek	2
Nieuws uit de MOV	6

Dierbare missievrienden,

Het is eind augustus en voor de meesten van ons is de zomervakantie voorbij. Wij hebben de zaken waar wij voor de vakantie mee bezig waren, weer opgepakt. We houden ons weer bezig met de dingen van alledag. Wat wij in de vakantie beleefd hebben zijn nu herinneringen, vastgelegd op een geheugenstick of gewoon opgeslagen in ons hoofd om later hiervan weer te kunnen genieten. Tijdens de zomermaanden komen ook heel veel Nederlandse missionarissen op verlof en dat hebben wij gemerkt. De afgelopen weken hebben wij een aantal van hen op bezoek gehad. Deze mannen en vrouwen, die zich voortdurend inzetten voor de allerarmsten in de Missie, vertellen ons over hun werk en over het leven van alledag in die landen. In deze gesprekken komen niet alleen de successen, die geboekt zijn, aan de orde, maar ook de tegenslagen en/of teleurstellingen. Het valt op dat er één woord is dat in bijna alle verhalen steevast terugkomt: het woord 'samen'. Samen wordt er aan een kerkje gebouwd. Samen heeft men een school kunnen openen. Samen wordt er gerouwd over een man of een



Br. Sarto Roelofs op bezoek. Hij heeft lange tijd als missionaris gewerkt in Nairobi, Kenia

vrouw, die aan de gevolgen van AIDS is overleden. We kunnen wel een paar A4tjes vullen met voorbeelden. Eigenlijk is het een woord, dat in onze steeds individualistisch wordende maatschappij verloren lijkt te zijn gegaan. 'Wij' wordt steeds vaker verdrongen door het woord 'ik'. Solidariteit lijkt steeds minder van betekenis te zijn, omdat wij aan de eigen belangen een steeds prominentere plaats lijken te geven. Solidariteit lijkt slechts een woord te zijn, dat alleen tijdens acties en protestbijeenkomsten gehoord kan worden en dan alleen maar om een ander van

zijn of haar ongelijk te overtuigen. Als wij dan luisteren naar de verhalen van de missionaris, dan besef je eigenlijk hoe arm wij zijn geworden en hoe rijk de mensen in de Missie zijn. Wat kunnen wij toch veel van de mensen leren!

In de vorige nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat ook het Missieburo heel veel last heeft ondervonden van de economische crisis. Hierdoor hebben wij veel aanvragen niet kunnen honoreren of hebben wij de ondersteuning moeten uitstellen. Het lijkt dat wij het ergste hebben gehad. Toch zijn de fondsen die ons ter beschikking staan nog niet voldoende om alle aanvragers te kunnen helpen. Wij willen deze mensen niet in de steek laten en daarom wil ik u langs deze weg om hulp vragen, in het bijzonder de parochies van het bisdom Roermond. Een extra collecte zou voor velen een uitkomst zijn. Alle beetjes helpen! Laten wij echt solidair zijn met de mensen in de Missie. Zij rekenen op u. Stel ze niet teleur. Alvast heel hartelijk bedankt!

- Drs. Frank Soeterik, directeur

Colofon

Missieburo Roermond is een kerkelijke instelling voor de ondersteuning van geloofsverklaring in missielanden.

Neerstraat 49, 6041 KB
Roermond
Postbus 198, 6040 AD
Roermond
T: (0475) 386880
E: info@missieburo.nl
W: www.missieburo.nl

ING 1045000
RABO 14.41.01.408

MISSION (MISSIE- en ONtwikkelingswerk) wordt uitgegeven door de kerkelijke stichting Missiebureau Bisdom Roermond (Missieburo) en is een informatiebulletin over diverse missionaire activiteiten in de Missie.
Redactie:
Drs. F. Soeterik,
Mw.L. Klumpkens-Heijnders

(Donateurs van het Missieburo Roermond ontvangen gratis deze nieuwsbrief.)



Fr. Anthony Guvvala, directeur H.A.S.S. op bezoek

Hyderabad, India

Father Anthony Guvvala is de nieuwe directeur van de "Hyderabad Archdiocese Social Service Society" (H.A.S.S.) en is naar het Missiebuero gekomen om zich voor te stellen en om wat meer te vertellen over het werk van H.A.S.S., dat reeds via het adoptieprogramma financieel wordt ondersteund. In het aartsbisdom staat onderwijs voor kinderen uit arme gezinnen nog steeds hoog op de prioriteitenlijst.

Aartsbisschop Marampudi Joji heeft Fr. Anthony naar Europa gestuurd met een speciale opdracht: instellingen vinden, die de activiteiten van het aartsbisdom met name op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg willen ondersteunen.

2010/AZ-301

Puttur, India

Enkele weken geleden is Bisschop Divannasios Geevarghese Ottathengil op bezoek geweest. Vanzelfsprekend heeft hij ook uitvoerig met Bisschop Frans Wiertz gesproken. Bisschop Divannasios is een oude bekende van het Missiebuero. Wij hebben hem leren kennen toen hij bisschop werd van Battery (Sulthan Bathery), 13 jaar geleden. Op 15 april jl. heeft hij een nieuwe benoeming aanvaard, namelijk die van bisschop van het Diocees Puttur, een nieuw bisdom dat negen districten van de staat Karnataka bestrijkt. Hier werken 13 diocesane priesters en 6 paters aan wie de 22 parochies van het nieuwe bisdom zijn toevertrouwd.

Het merendeel van de bevolking leeft in armoede. De mensen moeten rondkomen met minder dan

\$ 1 per dag. Op kleine stukjes land verbouwen zij verschillende gewassen voor eigen consumptie. Mgr. Divannasios heeft als prioriteit gesteld de levensomstandigheden van de mensen te verbeteren en dat zal geen gemakkelijke opgave zijn. Vooral op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg is er nog veel te doen. "Voor het nieuwe bisdom zijn er verschillende grote uitdagingen. Het zal geen gemakkelijke klus zijn, maar ik ben er van overtuigd, dat ik samen met de mensen van Puttur en de mensen, die ik in de loop der jaren heb leren kennen: organisaties en instellingen zoals het Missiebuero, deze opdracht kan volbrengen!", aldus Mgr. Divannasios.

De bisschop gaat verder met zijn verhaal. "In het district Udupi, in Byndoor, een stad op 200 kilometer afstand van Puttur hebben wij de St. Thomas Residential School. Byndoor telt ongeveer 40.000 inwoners. Wij hebben deze school negen jaar geleden gebouwd. Voorheen was er geen goede



Mar Divannasios Geevarghese (r) met Pastoor Lambert Van den Hoven (l) op bezoek bij Bisschop Frans Wiertz (m)

school. De zusters van de Congregatie Dochters van Maria zijn gekomen om zich over deze school te ontfermen en niet zonder succes. De school telt ruim 450 leerlingen en heeft 10 klassen. Omdat de scholieren vaak uit zeer afgelegen dorpjes komen hebben wij ook 2 hostels waar zij kunnen verblijven. Een soort internaat functie. Het werkt uitstekend, want nu kunnen de leerlingen zich volledig concentreren op hun studie. De school heeft nu grote waardering vergaard onder de locale bevolking en zeker van de ouders van de leerlingen. Het aantal scholieren is de laatste jaren sterk toegenomen en wij hebben dan ook de school uitgebreid. Natuurlijk hebben wij nieuwe

Njui, Malawi

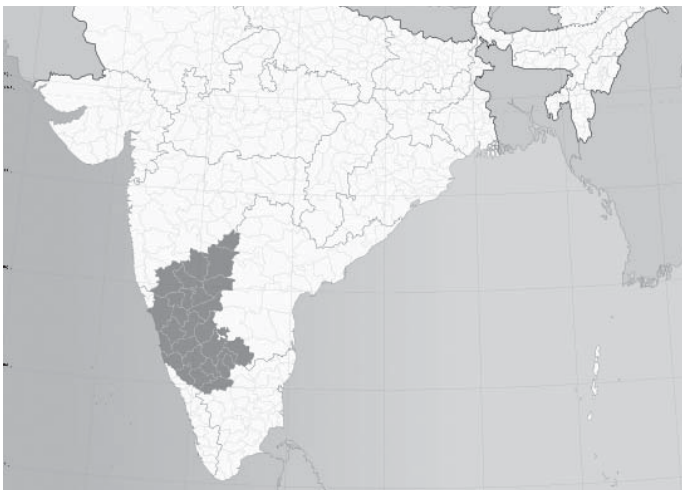


Byndoor, 200 km van de stad Puttur

docenten nodig. Uit verschillende delen van de regio heb ik een aantal docenten gevonden, die graag les willen geven. Maar waar moet ik ze onderbrengen?"

Wij hebben heel uitgebreid over dit laatste probleem gesproken. Een hostel waar 16 leerkrachten kunnen verblijven zou uitkomst bieden. De financiële middelen, die het nieuwe bisdom ter beschikking staan, zijn echter niet voldoende om alle kosten voor de bouw te dekken.

Het Missieburo wil graag Bisschop Divanniasios helpen, maar onze fondsen zijn niet toereikend. U kunt daarin verandering brengen. Wilt u de bisschop helpen om goed onderwijs voor de kinderen van Byndoor te garanderen? Laten wij deze kinderen aan hun lot over of geven wij hen een toekomst? Door de kinderen nu goed onderwijs te bieden kunnen zij later een belangrijke bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van het land. Alvast heel hartelijk dank voor uw steun. Natuurlijk willen wij solidair zijn met de mensen van het Bisdom Puttur!



Deelstaat Karnataka, India

Begin augustus zijn wij gebeld door een uit Geleen afkomstige pater, Pierre Robertz s.m.m.: "Hallo, ik ben weer in het land en ik wil jullie graag een bezoek brengen. Kan dat? Ik heb jullie heel veel te vertellen." Natuurlijk hebben wij meteen een afspraak gemaakt en een paar dagen later hebben wij hem op het bureau kunnen begroeten. Drie jaar geleden hebben wij hem voor het laatst gezien.

Onder het genot van een kopje koffie heeft Pater Robertz ons verteld over zijn werk. Tijdens dit bezoek heeft hij uitvoerig gesproken over het "mobiele Montfort team" (Pater Robertz en twee confraters), dat door de regio trekt om verdiepings- en geloofscursussen te geven in de Chichewa-sprekende bisdommen.

Gezien zijn leeftijd (80 jaar) heeft Pater Robertz zijn confraters het afgelopen jaar meegedeeld, dat hij langzaam maar zeker moet denken aan het beëindigen van zijn werkzaamheden en zijn terugkeer naar Nederland. Natuurlijk is men direct



Pater Pierre Robertz smm vertelt over zijn werk

op zoek gegaan naar een opvolger. Onlangs heeft de congregatie een geschikte kandidaat gevonden, maar helaas heeft hij wegens persoonlijke redenen uiteindelijk toch moeten bedanken voor deze functie. Intussen heeft Pater Robertz twee knieprothesen gekregen, waardoor hij wat voorzigtiger aan moet doen. Om het project niet in gevaar te brengen heeft het Generale Bestuur Pater Robertz gevraagd om tot eind 2011 bij het team te blijven, want de belangstelling voor de

Op bezoek

4



De maaltijden voor de cursisten worden bereid door vrouwen uit de parochie

cursussen is alleen maar toegenomen!

De bisschoppen hebben grote waardering voor het 'Montfort Mobile Team', hetgeen duidelijk blijkt uit een aanbevelingsbrief van aartsbischop Tarcicius Ziyaye, die Pater Robertz ons heeft overhandigd. Hierin benadrukt Mgr. Ziyaye (Aartsbisdom Blantyre) het belang van de 2-daagse cursussen die in de parochies door het team gegeven worden, met name over leiderschap en basisgemeenschappen.

Heel veel parochies hebben het team reeds gevraagd om cursussen te willen geven. Om aan de vraag te kunnen voldoen heeft het team een groter budget nodig en ook een andere auto. Hoewel dit project financieel gesteund wordt, is



De cursisten van de parochie St. Mary's Church

de bijdrage niet voldoende om de extra investeringen te bekostigen. Helaas kan de Congregatie van de Pater Montfortanen in Nederland niet helpen, omdat alle fondsen gereserveerd zijn voor de opbouw van Haïti, dat zo zwaar getroffen is door een aardbeving. Alleen een bijdrage van buiten kan hier uitkomst bieden.

Het Missieburo wil Pater Robertz en zijn team



Één van de leden van het mobiele team geeft een workshop. De cursisten luisteren aandachtig

heel graag helpen, maar door de tegenvallende opbrengsten van vorig jaar, waardoor wij de reserves hebben moeten aanspreken, zal dat waarschijnlijk niet mogelijk zijn. Daarom willen wij nu een beroep doen op onze achterban. Help ons nieuwe donateurs te zoeken, die het werk van de missionarissen willen ondersteunen! U bent onze ambassadeur. Vertel de mensen over ons. U weet waarvoor wij staan. Wellicht vindt u in uw directe omgeving mensen die de Missie een warm hart toedragen. Wij kunnen toch onze werkers-in-het-veld, zoals Pater Robertz, niet in de steek laten.



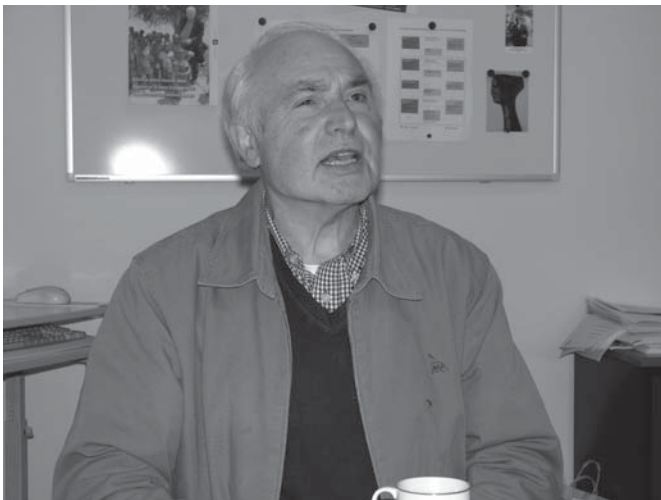
Het nieuwe vormingshuis, thuisbasis van het Montfort Mobile Team

Voor de komende twee jaar is ruim € 10.000 nodig. Met dit bedrag kan een goede tweedehands auto aangeschaft worden en kunnen de reiskosten van het team gedekt worden.

Pater Robertz heeft goede hoop dat dit geld bijeen gesprokkeld kan worden. Samen met u zal het zeker lukken. Mede namens de pater, alvast heel hartelijk bedankt!

Osorno, Chili

Broeder Hub Ploumen is afkomstig uit het Limburgse Simpelveld. Ruim 30 jaar geleden is hij naar Chili betrokken om zich daar in te zetten voor de geloofsgemeenschap die aan de Broeders Penitenten was toevertrouwd. Onlangs heeft hij het Missieburo vereerd met een bezoek. Wij hebben hem uitgebreid mogen spreken. Br. Ploumen kennen wij sinds 1986. Natuurlijk zijn wij in ons archief gedoken - het Missieburo heeft hem een paar keer geholpen met zijn missiewerk - en hebben een brief van de toenmalige missieprocurator gevonden uit 1986. Hij heeft hierin uitvoerig het werk van de broeder beschreven: "Afgelopen maand juni bezocht Br. Alexander, Algemeen overste van de Congregatie Broeders Penitenten, onze medebroeders missionarissen, die in het Zuiden van Chili werkzaam zijn. Één



Br. Hubert Ploumen vertelt vol vuur over zijn werk van die missionarissen is Br. Hubert Ploumen, geboren in Simpelveld op 13 augustus 1944. Onze broeders zijn werkzaam in de gezondheidszorg, in het onderwijs en de pastorale vorming. Broeder Hubert heeft als speciale taak de zorg voor de tuinbouw en zoals we dat hier noemen, de sierteelt. In het schoolprogramma zijn lessen opgenomen waarin de kinderen de eerste praktische scholing krijgen in het kweken van groenten en landverzorging. In deze op de praktijk gerichte bezigheden heeft Broeder Hubert een belangrijke rol te vervullen. De streek waarin de Broeders werkzaam zijn is zeer uitgestrekt en wordt bevolkt door de Mapuche Indianen. Het merendeel van de Capesinos leidt een armoedig bestaan. De families zijn kinderrijk en leven onder de grens van voldoende inkomsten. Voor zover dat mogelijk en haalbaar

is wordt getracht een helpende hand te bieden." Wat het werk van Broeder Hubert betreft is er in al die jaren weinig of niets veranderd. Natuurlijk zijn de toegepaste technieken wat 'moderner' geworden, maar over het algemeen is er niet veel veranderd. De boerderij bestrijkt nu ruim 25 hectaren.

Br. Hubert is nog steeds verantwoordelijk voor de landerijen en het kleinvee. In het schoolprogramma zijn nog steeds verschillende lessen "landbouw" opgenomen. De scholieren gaan dan met Br. Hubert het land op. Hij leert hen hoe zij de verschillende gewassen moeten telen en het kleinvee verzorgen. Met deze kennis kunnen zij later beter voor zichzelf en hun toekomstige gezinnetjes zorgen. "De landbouw is altijd voor mij heel belangrijk geweest. Ik hou van dit werk. We hebben een deel van het land nu verpacht. We hebben nu eigenlijk alleen maar 8 hectaren in eigen gebruik, voor de schapen en voor onze moestuin. Het aantal broeders is sterk afgenomen. Onze congregatie telt nu slechts 15 broeders. Dat is niet veel, maar ja, dat is de realiteit. Onze bisschop in Chili heeft de hulp ingeroepen van een aantal zusters. Zij zullen ons werk uiteindelijk overnemen. Binnen nu en drie jaar zal onze school door de zusters geleid worden. Dit vind ik prachtig. Ons werk wordt nu voortgezet door deze zusters. Ik ben graag in Nederland, maar eerlijk gezegd ben ik blij dat ik over enkele weken weer terug mag! Dank voor alle steun die jullie mij hebben gegeven. Tot over 3 jaar!"

Dit is maar één van de vele voorbeelden van het werk dat door de missionarissen wordt gedaan. Een helpende hand voor de mensen die het hard nodig hebben!



Osorna, Chili

Gerrit en Tineke Koenders gaan vijf jaar naar Ghana

‘Met voetbal het onderwijs steunen’

De prettige warboel in hun huis in Schaesberg laat zien waar opa en oma Koenders een paar dagen mee bezig zijn: passen op - letterlijk - een paar kleinkinderen. En dat doen ze graag! Het zal een hele poos duren voordat ze deze inspannende taak weer op zich kunnen nemen. Want ze gaan naar Ghana... Vijf jaar lang...

Tineke Koenders heeft jarenlang zich ingezet voor het MOV-werk, in het bijzonder tijdens de vastenactie in het Bisdom Roermond. Helaas heeft zij een punt hierachter moeten zetten. Hier volgt het waarom...

Wereldvreemde idealisten zijn Gerrit (59) en Tineke Koenders (60) zeker niet. Het zijn gelovige mensen met het hart op de goede plaats. Een samenspel van omstandigheden heeft hen de weg gewezen die ze de komende tijd willen bewandelen. Tussen de oppasbezigheden door wordt duidelijk dat de basis voor het komende ‘avontuur’ bij Tineke al langer geleden werd gelegd. “Ik ben verpleegkundige van opleiding. Al in die tijd leefde ik sterk met de gedachte om dit beroep in een Derde Wereldland uit te gaan oefenen. Maar ja, net in die tijd kwam ik Gerrit tegen. De liefde bloeide en de droom vervloog...”

Cultuurschok

De liefde werd bezegeld in een huwelijk en bekroond met de geboorte van drie dochters en een zoon. De droom bleef lang op de achtergrond al werd die wel getransformeerd in de inzet voor de naaste in de eigen omgeving. Maar juist door een van de dochters kwam de droom terug. “De jongste van onze dochters ontwikkelde belangstelling voor ontwikkelingsproblematiek. In het kader van haar ontwikkelingsstudies kreeg en greep ze de mogelijkheid om in Ghana via ‘Jongeren en Missie’ stage te lopen. Daar maakte ze een behoorlijke cultuurschok mee. Ze was nog vrij jong en de brieven die we ontvingen waren behoorlijk emotioneel. Dus besloot ik haar op te zoeken om te proberen haar een beetje op te vangen. Het omgekeerde gebeurde! Ik kwam daar in een wereld terecht... onvoorstelbaar. Wat je daar tegenkomt aan armoede, aan ziektes, dat gaf me - vers ingevlogen vanuit Luilekkerland - zo’n groot schaamtegevoel... Dat heeft een hele poos geduurd om daarover heen te komen. Je moet leren daar doorheen te kijken; de mensen zien in de werkelijkheid die zij leven. Dan merk je: dit zijn prachtige mensen. Materieel gezien zitten ze aan de grond, of nog erger, maar ze hebben harten van goud. Je ervaart hoe rijk die mensen zijn.”

Voetbalproject

Terug in Nederland ging de gedachte spelen iets voor die mensen te doen. En dan gaat het ‘toeval’ helemaal meespelen. Gerrit: “Onze dochter Roos had tijdens haar verblijf gelogeerd bij Maristenbroeders en met hen bleven wij ook daarna contact houden. Bij haar verjaardag in 2003 kwam een van deze broeders over. Tijdens deze ontmoeting kwam ook ter sprake wat mijn grote hobby is: ik ben al jaren een gepassioneerd voetbaltrainer. Daar moest iets mee te doen zijn in het bisdom waar hij werkte, vond de broeder, al was het op termijn. ‘Als je met pensioen gaat, kom dan naar Ghana, dan proberen we een voetbalproject op te zetten’, was de kern van zijn boodschap. Zeven jaar later was het zover. Begin januari zijn we naar Ghana gegaan, hebben we de ideeën en mogelijkheden op een rij gezet en het noodzakelijke papierwerk geregeld. Dus gaan we vijf jaar naar Ghana. We verkopen hier huis, have en goed en als we over enkele jaren hier terugkomen? Och, dat zien we dan wel weer.”

Het eerste jaar ziet Gerrit als een tijd van gewenning. Een tijd om zich te oriënteren op het land, de cultuur, de gebruiken en gewoontes, de taal. “Ik begin met niets,” zegt hij feitelijk en het schrikt hem zeker niet af. “Uiteindelijk hebben we ook niet echt veel nodig. Met een paar duizend euro per jaar

Uit de M.O.V.

7

komen we al een heel eind in de goede richting.”

Sport en school

Hij weet zich op voorhand gesteund door de bisschop van Obuasi onder wiens verantwoordelijkheid het hele project zal worden opgezet. Het gaat dan ook om een bisdominitiatief dat het onderwijs wil ondersteunen. Gerrit: “Kijk, de armoede dwingt ouders er vaak toe om kinderen na de lagere school



van school te halen en ze mee te laten werken. En dat terwijl onderwijs levensnoodzakelijk voor de kinderen is om een betere toekomst te kunnen krijgen. Daarom willen we aan de schoolopleiding - dan gaat het om 40 katholieke scholen met zo'n 4000 kinderen - een voetbalopleiding verbinden. Het is oneerbiedig gezegd een lokkertje maar wel een die werkt. Vanuit het bisdom geeft men aan dat meer dan de helft van de kinderen hier na de lagere school gebruik van zal maken. Want sport en zeker voetballen is populair waarbij kinderen natuurlijk ook dromen van een carrière. En wie weet zitten er wel talenten tussen...”

Vanuit zijn bijna veertigjarige ervaring als voetbaltrainer en voorzien van benodigde diploma's wil Gerrit Koenders trainers gaan opleiden die trainingen gaan verzorgen voor de verschillende leeftijdscategorieën, wedstrijden en een competitie tussen de scholen onderling organiseren, een academie starten op bisdomniveau voor de betere talenten en deze ontwikkeling doorzetten naar andere bisdommen binnen Ghana. Zijn eigen conclusie als hij zijn doelstellingen ontvouwt: “Ik weet dat ik de ambitie hoog leg, maar het enthousiasme van de Ghanese medewerkers, geeft mij de motivatie om voor deze doelen te gaan. “

De zesdaagse werkweek die hij voor zich ziet zal aan Tineke ook wel besteed zijn. Want zij gaat in een weeshuis aan de slag waar 120 kinderen tussen de 0 en 18 jaar zorg en aandacht nodig hebben.

Mooie mensen...

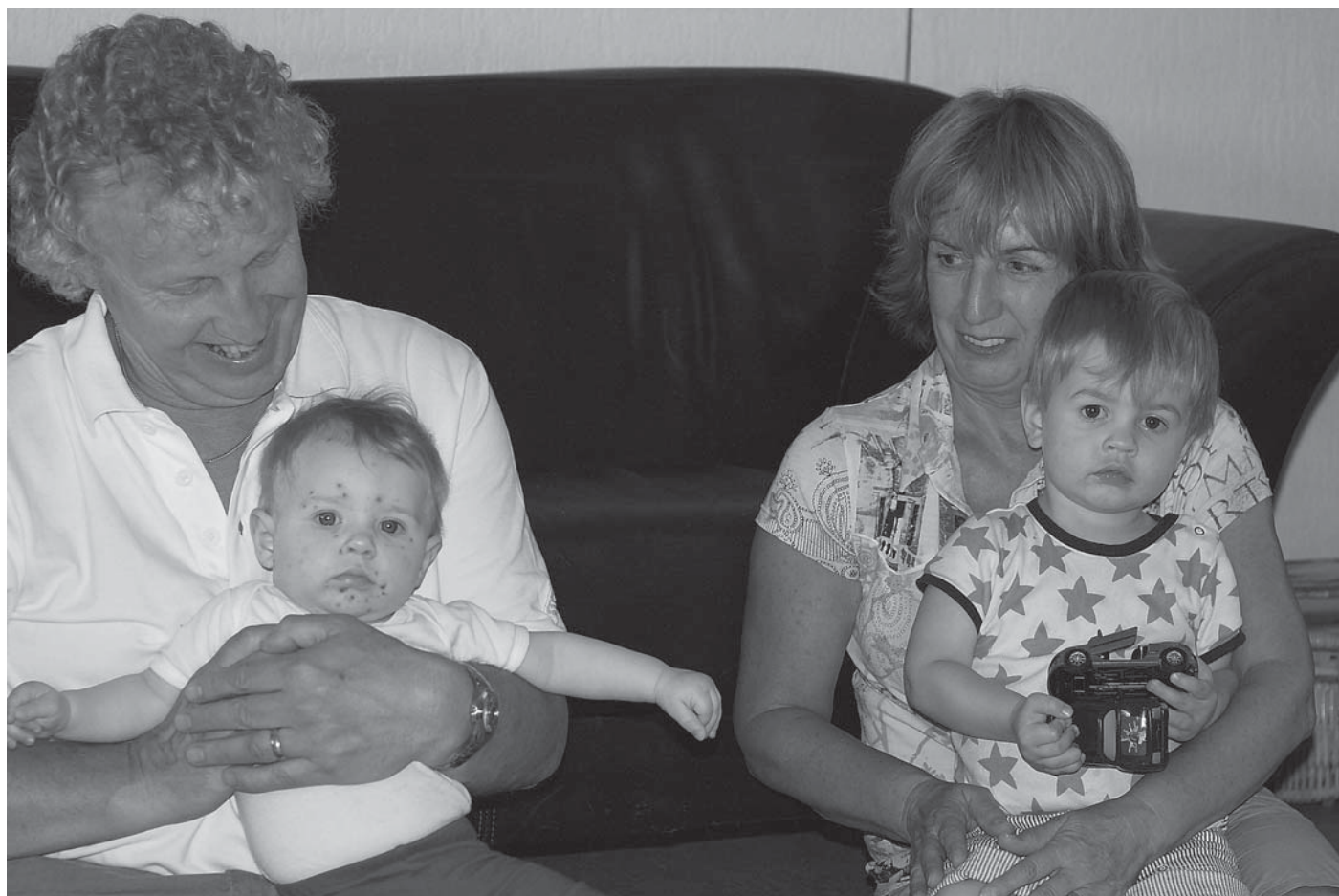
De mentaliteit van de Ghanezen is een eye opener geweest voor zowel Gerrit als Tineke. “Het wordt wennen voor ons, want wij moeten veel leren”, is in deze een veelzeggend gezegde uit hun mond. Het maakt duidelijk dat zij niet menen dat zij als wijze westerlingen in Ghana wel even gaan zeggen hoe de Ghanezen hun leven moeten leiden. “Die mensen hebben niets, maar delen alles,” sluit daar naadloos op aan. Een ervaring tijdens het bezoek in het begin van dit jaar staft deze opvatting als Gerrit zegt: “Ik kwam langs een wijk en dacht: daar zou ik als blanke niet graag binnenstappen. Op de een of andere manier kwam ik juist daar terecht bij een familie, die mij zo gastvrij ontving, dat was niet te geloven. Als je hoort en ziet hoe deze mensen moeten leven, wat ze dan toch met je delen, dan denk je naderhand: om mij te kunnen ontvangen hebben ze misschien zelf bijna drie dagen niets meer te eten... Nee, mooiere mensen zijn er niet...”.

De reacties op hun Ghanaplannen stuiten op onbegrip - ‘dat je daar op jouw leeftijd nog aan begint’- maar lokken ook allerlei positieve reacties uit. “Vaak juist bij mensen van wie ik het helemaal niet had verwacht,” zegt Tineke. “Daardoor weet je je toch gedragen en dat helpt zeker om de stap te zetten die we willen maken.”

Dat het afscheid niet echt gemakkelijk zal zijn - al weten ze zich volledig gesteund door hun kinderen - blijkt wel als Gerrit zegt: “ze mogen ons af komen halen als we terugkomen, bij het afscheid wil ik niemand zien...”

Gerrit en Tineke Koenders zijn duidelijk mensen met een roeping. Zoals Tineke haar levensinstelling omschrijft - ‘ik wil er vanuit mijn geloofsovertuiging zijn voor de ander’- en daar op eigen wijze handen en voeten geven, dat verdient respect en bewondering.

(Met dank aan de redactie van het Bisdomblad “De Sleutel tekst Frans van Galen en foto’s bisdom Roermond)



Het zal een poos duren voordat Gerrit en Tineke weer op de kleinkinderen kunnen passen...